

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

Vår dato:
19.06.2023

Vår ref:
23/8307-5

Deres dato:
06.03.2023

Deres ref:
568

Komrev Nord Iks
Sjøgata 3
9405 HARSTAD

Saksbehandler, telefon
John Gabrielsen Rørnes, 91315348

Tilbakemelding etter utført løpende revisjon for 2022

Oppfølging av resultater etter revisjonen for 2021:

Kommunedirektøren varslet i 2. tertialrapport at Helse og omsorgstjenesten hadde et merforbruk på anslagsvis 28 millioner kroner per utgangen av august. Det vil tilsi et forventet merforbruk for hele 2022 på rundt regnet 42 millioner kroner. Dette er dessverre lavere enn det virkelige merforbruket som ble ca 68,5 millioner kroner. Her har vi ikke i tilstrekkelig synliggjort hvordan utfordringene sektoren stod ovenfor ville påvirke årsresultatet.

Den aktuelle enheten ble ilagt ansvaret for å gjennomføre innkjøp knyttet til smittevern og generelt Covid-19 tiltakene som teststasjoner og lignende for kommunen under Covid-19 pandemien, noe som vi ser følgende av i merforbruket knyttet til medisinsk forbruksmateriell, leie av lokaler, nødnett mm. Enheten har derfor uforholdsmessig store utgifter på enkelte poster i forhold til en normalsituasjon. 2. tertialrapport var i brytningstidspunktet knyttet til avvikling av Covid-19 tiltak, men hvor kommunen ennå ikke hadde tatt ned alt ekstra tiltak. Det hersket derfor usikkerhet til hvor lenge disse tiltakene ville vedvare.

Det presises videre i rapporten at sektoren har hatt og har en krevende bemanningssituasjon får å få tak i tilstrekkelig kvalifisert helsepersonell, inkludert aktuell enhet. Dette slår uheldig på enhetens utgifter innenfor lønnsområdet, da spesielt med tanke på leie av vikarer (art 1020), overtidslønn (art 1040) og tillegg som ble utbetalt i forbindelse med pandemien (art 1050).

I 2. tertialrapport beskrives det at det er først nå vi ser konsekvensene av omstrukturering av legetjenesten hvor 11 av de 28 millionene av merforbruket er knyttet til innleie av leger og annet personell til legetjenesten for å ivareta festlegefunksjonen i kommunen. Situasjonen er ytterlig tilspisset ved sammenfallende utdannings- og svangerskapspermisjoner. Svangerskapspermisjonene genererte også en tilleggsbelastning for fastlegene hvor vi ikke fikk refunderes utgiftene til permisjonene i sin helhet.

Samlet sett gir dette et sammensatt bilde som på tidspunktet tertialrapporten ble skrevet var vanskelig å forutse. Som følge av dette har vi ikke vært tilstrekkelig presis i vår vurdering av det aktuelle merforbruket som ble større enn anslått. Beklageligvis har vi videre ikke vært nok presis i avviksforklaringen på aktuelle enhet ved at det ikke i tilstrekkelig grad beskrives de periodiseringsmessige forhold som gjør at det tilsynelatende bare ser ut som er merforbruk på 7 millioner kroner ved utgangen av 2. tertial.

Det gjøres oppmerksom på at det ikke stemmer som revisjonen beskriver at enheten fikk et merforbruk på 34 millioner kroner. Det reelle merforbruket på enheten ble vel 24 millioner kroner, noe som også er høyere enn anslått.

Kommunedirektøren understreker at det har vært tett oppfølging av enhetene innenfor helse og omsorg, blant annet gjennom fellesmøter med alle enhetslederne hvor økonomi har vært tema, og også møter med hver enkelt enhetsleder med gjennomgang av økonomien. Det har imidlertid ikke vært stilt krav om rapportering i Arena for enhetslederne innen helse og omsorg, slik som for andre enhetsledere, siden oppfølgingen har vært gjennom oppfølgingsmøter hvor økonomien ble gjennomgått.

Det er ingen indikasjoner på at dette merforbruket skyldes dårlig budsjettkontroll, men omstendigheter rundt tjenesten som gjør at for å kunne drifte i balanse måtte det vært foretatt dramatiske reduksjoner i tjenestetilbudet.

Generelle betraktninger:

Skriftlige rutiner:

Kommunedirektøren har hatt en gjennomgang av revisjonsbrevet med barnehagesjef, skolesjef og systemansvarlige med flere. Det vil bli foretatt en gjennomgang av rutiner på de enkelte områdene med tanke på å vurdere å utarbeide felles rutinebeskrivelser og god dokumentasjon av arbeidsflyten i de enkelte prosessene. Dette for bedre å sikre korrekt utførelse av oppgaver samt større mulighet til målrettede kontroller med tanke på å kunne avdekke eventuelle vesentlige feil eller mangler som måtte oppstå.

Tilganger:

I forbindelse med valg av ny leverandør av skoleadministrativt system er det naturlig å skriftlig dokumentere tilgangsstyringen slik at eventuelle tilgangsrisikoer kan avdekkes og gode rutiner sikres. Det vil bli vurdert å skriftlig dokumentere tilgangsstyringen også i Visma Flyt Barnehage.

Vedrørende barnehager:

Bruken av Visma Flyt barnehage (VFB):

For å kunne gjøre en vurdering av om reduksjonen i betalings-satsen for foreldrebetaling er korrekt så er en nødt til å kjenne til regelverket for fastsettelse av betalings-satsen samt kjenne til inntektsopplysningene som ligger til grunn. Per i dag utføres dette arbeidet av Økonomitjenesten som sitter med denne kompetansen og kunnskapen, mens fakturagrunnlaget genereres av enhetene på bakgrunn av den vedtatte satsen.

Det er ikke nødvendig for enhetslederne i de kommunale barnehagene å kvalitetssikre beregningene, men de trenger å vite betalings-satsen og hvilken periode vedtaket gjelder, noe de har informasjon om i VFB, og de har dermed den informasjonen de trenger for å utføre sitt arbeid.

De må foreta en manuell operasjon for å få korrekt første faktura etter et vedtak med tilbakevirkende kraft, på grunn av at kreditering av tidligere faktura må legges inn samt ny sats for de tidligere månedene. Deretter vil fakturagrunnlaget genereres automatisk månedlig fremover med den nye satsen som er kommet automatisk inn for måneder fremover. og har dermed den informasjonen de trenger for å utføre sitt arbeid. Det hadde selvsagt vært ønskelig at VFB selv automatisk genererte denne nødvendige manuelle

operasjonen for tidligere måneder automatisk, men her kan vi bare jobbe mot leverandøren for å forbedre programvaren.

Når det gjelder private barnehager så får de automatisk tilsendt kopi av vedtaket via KS Svar Ut fordi de er nødt til å legge betalingsstatsen manuelt inn i deres system siden de ikke benytter VFB. De private barnehagene foretar ikke noen kvalitetssikring av vedtaket som er gjort, de trenger bare betalingsstatsen og perioden.

Det kunne selvsagt vært ønskelig at de kommunale barnehagene også automatisk fikk kopi av vedtaket slik som de private barnehagene, men her kan vi bare jobbe mot leverandøren for å forbedre programvaren. Det vil ikke være hensiktsmessig å innføre manuelle rutiner med å sende de kommunale barnehagene kopi av vedtakene, da slike manuelle rutiner ikke er vanntette og kan skape falsk trygghet.

Det kan imidlertid vurderes om saksbehandlingen av redusert foreldrebetaling i de kommunale barnehagene i sin helhet skal utføres av barnehagene selv, siden det er de som kjenner de foresatte og har kontakt med dem. Da vil i så fall opplæring bli gitt slik at de oppnår den kompetansen som er nødvendig for å utføre arbeidet, og de vil da ha tilgang til vedtakene.

Vedrørende budsjettkontroll:

Økonomitjenesten har intensivert den løpende veiledning til enhetene/avdelingene i bruk av både korrekte lønnsarter og korrekte regnskapsarter innen lønn, nettopp for blant annet å bedre budsjettkontrollen.

Det er viktig i den sammenhengen å opplyse revisjonen om det samme som vi opplyser våre ledere om, nemlig at arten hverken dukker opp av seg selv eller påføres av noen andre. Det er hver enkelt leder som i praksis bestemmer arten ut fra de personalmeldingene de sender inn eller de bilag som produseres. Derfor er det viktig at de innehar tilstrekkelig kompetanse på området.

Økonomitjenesten har også intensivert arbeidet med løpende budsjettregulering etter samtaler med enhets- og avdelingsledere, også dette for å bedre budsjettkontrollen. Det er i denne sammenheng også kommunisert at det er enhetsleder som har budsjettansvaret, og dermed også ansvaret for å sikre at inntektene kommer med. Økonomitjenesten bidrar med sin kompetanse i budsjettoppfølgingen, men det er enhetsleder som har kunnskap om hva slags inntekter barnehagen skal ha, og ansvaret for å sikre at disse kreves inn.

Øvrige tilbakemeldinger:

Nødvendig opplæring og vedlikehold av kompetanse er alltid en utfordring.

Økonomitjenesten jobber sammen med HR for å få utvidet opplæringen for nye ledere slik at de får mer kunnskap om disse områdene. Det utføres også generell opplæring i ulike tema fortløpende for grupper, men det viktigste er nok den løpende kontakten med den enkelte i det daglige arbeid.

Økonomitjenestens regnskapsavdeling prøver vi å sikre at det er flere som skal ha kunnskaper om de enkelte arbeidsprosessene for å sikre backup på oppgaver og kompetanseoverføring. Alle enhetsledere og avdelingsledere er derfor gjort kjent med at kontakt best gjøres med epost til regnskap@harstad.kommune.no eller til felles telefonnummer som betjenes på omgang. Oppgavene som kommer inn plukkes fra liste og da er kontakt etablert mellom saksbehandler og enhetene. Dette sikrer at oppgaver tas fortløpende og ikke blir personavhengig og vi sikrer at oppgavene ikke blir liggende ved fravær. Det vil ikke være hensiktsmessig å legge opp til at hver enkelt skal ta kontakt med enkeltpersoner ut fra en oversikt da dette vil være lite effektiv og veldig personavhengig.

I økonomiavdelingen har enhetene en controller som sin kontaktperson og økonomisjef er backup ved fravær, og også de andre controllerne ved generelle spørsmål.

Vedrørende skoler:

Vedrørende forsystem for registrering av grunnlaget for variable lønnstransaksjoner og rutiner for dette – Visma Flyt Timeplan (VFT):

Det vil bli foretatt en gjennomgang av rutiner med tanke på å vurdere å utarbeide felles rutinebeskrivelser og god dokumentasjon av arbeidsflyten. Dette for bedre å sikre korrekt utførelse av oppgaver samt større mulighet til målrettede kontroller med tanke på å kunne avdekke eventuelle vesentlige feil eller mangler som måtte oppstå.

Vedrørende budsjettkontroll:

Økonomitjenesten har intensivert den løpende veiledning til enhetene/avdelingene i bruk av både korrekte lønnsarter og korrekte regnskapsarter innen lønn, nettopp for blant annet å bedre budsjettkontrollen.

Det er viktig i den sammenhengen å opplyse revisjonen om det samme som vi opplyser våre ledere om, nemlig at arten hverken dukker opp av seg selv eller påføres av noen andre. Det er hver enkelt leder som i praksis bestemmer arten ut fra de personmeldingene de sender inn eller de bilag som produseres. Derfor er det viktig at de innehar tilstrekkelig kompetanse på området.

Økonomitjenesten har også intensivert arbeidet med løpende budsjettregulering etter samtaler med enhets- og avdelingsledere, også dette for å bedre budsjettkontrollen.

Budsjettene for foreldrebetaling på SFO fastsettes ut fra elevtallet, samt antall forventede måneder (mindre enn 11). Tidligere kartlegging har vist seg at den ordinære SFO er rimelig selvfinansierende slik at budsjettet for årsverk også er ut fra elevtall (i tillegg til eventuelle ekstra ressurser til ressurskrevende elever). Hver enkelt rektor må derfor justere bemanningen på SFO ved synkende elevtall ved f.eks å bruke større andel i skolen og mindre i SFO.

I forbindelse med gratis kjernetid i SFO som nå er innført, er også budsjettene for foreldrebetaling redusert. Dette rokker ved selvkost slik at det vil bli nødvendig å vurdere sammenhengen mellom foreldrebetaling og stillingsressursene på nytt.

Det hender at utgifter som tilhører alle skolene er belastet på et fellesområde og deretter blir fordelt til skolene. Dessverre har dette noen ganger blitt foretatt for sent på året.

Det all vesentlige av slike utgifter skal være kjente for skolene, og intensjonen er at utgiftsfordeling skal foretas så snart som mulig og være kjent så snart som mulig.

Hver måned sender økonomitjenesten mail til alle enhetsledere og avdelingsledere med beskjed om at foregående periode er ferdig, og hvis det skal rapporteres så bes de gjøre det.

I mailen listes også opp alle endringene som er gjort i budsjettene som f.eks 1.tertial, kompensasjon for lønnsoppgjøret mm. De eneste budsjettreguleringene som ikke varsles særskilt er det som gjøres på enheten/avdelingen i samråd med enhetsleder/avdelingsleder, da dette er kjent og noe de selv kunne foretatt.

Med hilsen

Torill Skår
Kst. Kommunedirektør
Torill Skår
konstituert kommunedirektør
Harstad kommune

John Gabrielsen Rørnes
økonomisjef
Harstad kommune

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi til
Ann-Lissbeth Vinje
Christopher Tandy
Håkon Kampen